

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Johannis Segeri Weidenfeld De Secretis Adeptorum Sive Usu Spiritus Vini Lulliani Libri IV

Weidenfeld, Johann S.

Londini, 1684

97. Aqua sextae gradationis Paracelsi

[urn:nbn:de:bsz:31-96282](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-96282)

Quamvis Paracelsus admonere discipulos suos de spiritu vini phil. additione in suis compositionibus non semper necesse duxerit; nihilominus ego, nè erretis, necessariam hujus spiritus additionem in hoc menstruo vobis indicare debui, absque eo enim nullius esset momenti in Chymia secretiori, imò vobis in damnum cederet.

Aliquando non ipso vini phil. spiritu, sed ejus materiâ, videlicet oleoso quodam vegetabili, Adepti consecere hujus generis menstrua. Ita,

97. Aqua sextæ gradationis Paracelsi,

Libro de gradationibus, Pag. 132.

R. **S**ulphuris vivi libras duas, olei lini libras quatuor; coquantur in compositum (*hepar sulphuris vulgo dictum*) quod in oleum destilletur (*singulari & philosophica quadam cheiragogiâ, ad confectionem spiritus vini phil. pertinente;*) huic tantundem iterum addatur vivi sulphuris, & coquatur ut prius in compositum, ac in fimo equino digeratur per mensem, aut si diutius, melius.

Postmodum addatur salis Nitri, Vitrioli, Aluminis (*ingredientia aqua fortis*) florum æris, croci martis, cinabaris (*ad augendum sulphuris tincturam*) ana vertonem semis, (*einem halben vierling, id est, quadrantem semis libræ sive uncias duas,*) destilla quicquid ascendere voluerit, & liquores amove, servatis oleis tantum (*non oleo sed oleis, quia duo sunt album & rubeum*) quæ ponantur in vitream cucurbitam, additis speciebus ut supra, & capite mortuo pulverisato, simulque destilla rursus ut prius. Postmodum reaffeunde fœcibus, & putrificetur iterum per mensem, ac destilletur amplius. Evacuatis postea coloribus aut separatis (*rubeum ab albo*) rubeum serva quod rectificabis ut oportet, in quo laminæ lunæ digerantur suo tempore, & tandem fulmine reducantur.

Aliquando Paracelsus hoc oleum vel sulphuris ignem confecit per

per se absque rebus aliis tingentibus tam pro lapidibus pretiosis quam metallis graduandis. Eo deventum est, ait pag. 200. libro de sulph., ut spiritus transmutationis suum receptum dederit ex oleo lini & sulphure faciendi hepar aut pulmonem. Hujus pulmonis aut hepatis destillatio multiplex facta est. Operando autem compertum est, hepar hoc dare lac à communi lacte nihil differens, crassum & pingue. Dedit etiam rubrum oleum instar sanguinis. Lac hoc & iste sanguis destillando suum colorem & Essentiam non confuderunt, sed discreta ac invicem separata manserunt, albo in fundum subsidente, & rubro in sublime ascendente. Ars verò instando tentavit ex albo seu lacte facere argentum, & ex rubro aurum. Mihi verò constat ex albo seu lacte (sulphuris) nunquam aliquid fieri potuisse vel à veteribus vel junioribus. Dico ergò id lac esse mortuum nec in eo quicquam contineri. De rubro autem oleo quod hepar dat, attendite, quilibet Cristallus aut Berillus prius probè politus, &c. (de hujus olei usu in lapidum pretiosorum gradationibus vide librum quartum) usque adeò verò gemmas exaltat ut ad summum gradum perveniant, imò altiorem quàm à natura exaltari possint. Hic etiam nota quòd argentum omne si debito tempore impositum relinquatur tandem nigrescat, & calcem auream deponat; ante justum tamen tempus non fixam, sed volatilem & immaturam rem. Si verò terminum suum assequatur, expedienda omnia expedit, de quo plura hinc dicenda non sunt. Sic ergò de sulphure notate, quòd si in gradus assumatur, quo subtilius, pulchrius, altius, & celerioris operationis est, eo altius id & majus sit. Hoc modo finguntur metalla & lapides. Id qui conaturus est non putet se posse, sed sciat. Ille enim labor in Alchymia omnium periculosissimus est, quoad operationem, adeoque insigni experientia opus est & iterata exercitatione: Nec ex auditu sed ex multiplici experientia procedi debet, &c.

In hac tamen duodecima Gradatione hujus olei viribus non contentus, istud rebus aliis tingentibus altius adhuc exaltare voluit, videlicet floribus æris & martis croco, per quæ non communia sed philosophica medicamina intellexit Paracelsus. Percepimus, inquit, libro 4. Archid. de Essentiis pag. 16. Æris viride quintam Essentiam veneris existimatam esse cum non sit; sed crocus veneris est quinta Essentia sic intelligenda. Flos

aeris est transmutatio (*vulgaris*) cum substantia crassa & subtili simul, & ex omni complexione venerea extracta, quare nulla quinta Essentia esse potest, sed crocus veneris, ut docuimus, est vera quinta Essentia, cum sit potabile quid sine corrosione permixtionéque divisum à corpore, valde subtile, magis etiam quam in hoc loco scribere lubet, ad evitandam prolixitatem. Sic etiam crocus martis & ejus ferrugo pro quinta fuit Essentia hactenus aestimata, cum non sit; at (*verus*) crocus martis est oleum martis (*quod sub Essentiae nomine aliquando in forma sicca est, & crocus martis philosophicus dicitur libro secundo de medicamentis.*)

Ex Receptis observamus,

1. *Communem Vitrioli spiritum, Butyrum antimonii, arsenici, stanni, &c. spiritu vini phil. permixta esse spiritum Vitrioli phil. Butyrum antimonii philosophicum, &c.*
2. *Menstrua hujus generis eadem esse cum menstruis decimi quinti generis, tamen cum hoc discrimine, quod in isthoc Acetum philos. non tingens; in praesenti autem Acetum philos. tingens praeparatur, eò quod haec ex spiritibus acidis rerum tingentium, id est, metallorum & mineralium; illa autem ex spiritibus acidis rerum non tingentium, id est, salium vegetabilium & quorundam mineralium quorum aridum neque metallum fuit, neque corpus ali- quod coloratum, sint confecta.*
3. *Menstrua haec non saltem esse aquas dissolventes, sed insimul gradatorias quia ex rebus tingentibus praeparata.*
4. *Menstrua haec esse rerum tingentium Essentias, vel magisteria acido dissoluta, adeoque medicamina.*
5. *Menstrua haec confici etiam posse ex oleosis crudis, modo quis sciat modum praeparandi spiritum vini phil.*
6. *Eadem duo sulphuris olea (quorum rubrum Essentia est per modum Paracelsicum, id est, optimum) quae Paracelsus aqua forti fortissimam superius sub No. 91. descriptam alibi praeparat; hic ab eodem authore confri oleoso quodam crudo.*
7. *Vegetabilia & animalia quatenus talia & cruda, non ingredi opera philosophica; sed quatenus incombustibilia reddita & in naturam metallicam redacta. Dictam separationem, inquit Author viae veritatis. pag, 253. probe te observare oportet, ex illa*

illa siquidem veteres sapientes ansam & occasionem sumpserunt, ut tres naturas (*tria regna*) utpotè vegetabiles, animales, & minerales inquisiverint, & tantum ex ea didicerint quòd naturarum separatio nihil aliud sit quàm coctionis in natura defectus. Illas deinde aliquantò altius perpenderunt, quomodò videlicèt istis Essentiis, quæ per naturam infirmissimè coctæ, per vulgarem ignem, modo naturali subveniri possit, ut Essentiæ quæ jam sunt comburibiles, per liquores suos, (quos veteres ex invidia mercurium nominarunt) qui nigri ab Essentia separantur, arte perfectæ reddi possint, adeò ut Essentiæ per liquorem à combustionem tutæ, custoditæque maneant, & liquor sese ab Essentia non separari queat. Illud veteres sulphur nostrum appellarunt, juxtà hanc namque præparationem Essentia non amplius vegetabilis neque animalis, sed nunc coctione mineralis aliqua Essentia facta est, & ideò sulphur dicitur. *Et postea pag. 264. ita pergit:* Una natura magis cum elementari suo igne per humiditatem suam cocta est quàm altera, ex quibus natura vegetabilis in coctione est minima, eò quòd illius Essentia facillè comburatur, & liquor etiam facillimè, vulgaris ignis beneficio, ab elementari igne separetur. Natura animalis in coctione priori (*naturæ vegetabili*) non longè est dissimilis, cum ejusdem Essentia itidem facillè comburatur, ideòque natura mineralis in coctione suprema est, quòd liquor metallicus magis meliùsque per coctionem cum elementari unitus fiet, quàm duæ ceteræ istæ antea dictæ naturæ; quamobrem etiam metalla vulgari igni melius resistunt, quàm res ceteræ quæ sub vegetabili & animali natura comprehensæ sunt, quemadmodum videre est, quòd in ignem posita metalla, non istiusmodi flammam quam ligna, edant, ejus enim Essentia non ita cum liquore, quemadmodum metallica humiditas cum sua Essentia, cocta est, & conjunctio liquoris cum Essentia non metallica est sed simpliciter vegetabilis, quæ in fumo nigro consumitur, existit.

Postquàm verò Essentia per naturam in coctionem pervenerit, tunc non vegetabilis permansit, sed nunc metallica facta est, & nunc à vulgari igne in albo fumo consumitur, non secus ac, uti vides, imperfecta metalla, quando in igne liquefaciuntur, fumum de se album spargunt. Jam mentis aures arrige, *admonet Chortalasseus sive Author arcæ arcani artificiosissimi in cabala*
sua

sua Chymica pag. 369. Volum. 6. Th. Chym. Quomodo sermones prædicti de vegetabilibus & animalibus accipiendi sint, neque hæc, neque illa rejicienda erunt, non enim aliter inter se differunt, quam quod in his vel in illis vapor iste purior est, & majori quantitati inest, impuriorem verò puro vaporis similem facere potes. Nam per subtilem cheiragogiam eo redigendi sunt ut in aquoso corpore isti duo, animalis & vegetabilis scilicet, unà cum minerali spiritu seu vapore capiantur, & postmodum spiritus mineralis cum magna discretione à reliquis separetur. Qui licet in parva quantitate se exhibeat, summæ tamen est virtutis & luce meridiana clarior. In hoc statu spiritus iste animale & vegetabilem spiritum si volueris, eo adducet ut sibi similis sit futurus. Hoc scilicet totius artis fundamentum est ut spiritus vegetabilis vel animalis combustibilitatem suam derelinquat, & incorruptibilis atque immortalis fiat. Hæc clavis est ad referendum omnes portas, hinc habes veram primam materiam gemmarum & metallorum. Hanc tamen rem, si recta via reputo, hæc non est materia prima, sed triplex extractio ex materia primâ Gemmarum, ideòque Deum in æternum laudare, eique gratias agere debes quod te hac re dignum fecerit, & tantum intellectum tribuerit ut id quod est in terra profundissimum, in tuum usum adipisci possis. Ulterius pergo in hac materia primâ. Hanc si liquidam feceris & per incombustibilem spiritum vegetabilem (*non vulgarem*) recluseris, aurum, argentum, omnia mineralia, & gemmas in illa solvere, & instar glaciæ in aquâ calidâ liquefacere destruere, mortificare & iterum renovare poteris. Hæc ratione inquam, astralem spiritum (quasi lucernam, in qua ignis æternus & virtus altissimæ stellæ æternæ sapientiæ habitat) visibilitèr nancisci, videre, tangere, & sentire; ignem dico inconsumptibilem, noctesque diesque lucentem, solem, lunam, stellas, carbunculos & omnis generis ignis splendorem superantem, oculis tuis conspicias, & totius firmamenti perfectionem in ipso observabis. O homo, mi creatura, quantum donum divinum, quod id, quod supra omnes cælos est, summe clarum, & in terra profundissimè existit, brevi horarum spatio adipisci potes, cum tamen longissimo tempore in eo sit occupata, & te propter subtilitatem longè est interior, &c.

Idem Author de hæc primâ materiâ in Rustico suo pag. 308. dicti

dicti Voluminis. Ita: Hæc doctrina notatu certè dignissima est: Multi enim insignes viri in hac re errant, putantes se materiam primam habere, cum mercurium philosophorum aut sal metallorum nacti sunt. Nam tum demum fit materia prima cum conjunctio viri & mulieris est facta, teste comite Bernhardo ubi dicit: Tum demum ista conjunctio dicitur materia prima & non prius, lapidis videlicet & omnium metallorum, de quo vide Turbam. Nam priusquam hoc fiat, ex naturæ fundamento & bonis rationibus, animalia & vegetabilia tanquam res extraneas, & operi nostro contrarias & inutiles meritò rejicimus, & lapidem nostrum rectè inter mineralia ponimus.

8. *Spiritus ambos esse cautè confundendos ob nimie effervescentiæ periculum.*

9. *Menstrua hæc digerendo fieri dulcia, & dici spiritus Vitrioli dulcis, Butyrum antimonii dulce, &c.*

10. *Aliquando in menstruorum receptis non exprimi spiritum vini phil. hanc tamen subintelligi debere ex locis collateralibus patet, & necessitas postulat.*

XX. Genus.